QuickScan natuurwaardenonderzoek
Aaltenseweg 2 Lichtenvoorde

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000

NATUURBANK OVERIJSSEL

Colofon

QuickScan natuurwaardenonderzoek Aaltenseweg 2 Lichtenvoorde

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131 PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Opdrachtgever: Gemeente Oost-Gelre

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Projectnummer en versie: 8210 versie 1.0	Status: Definitief
Ligging plangebied: Aaltenseweg 2 Lichtenvoorde	Rapportdatum: 24-11-2025
Auteur: Ing. P.Leemreise	Veldwerk uitgevoerd door: Ing. P.Leemreise
Gecontroleerd door: N.Houwers	N. Houwers

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Aansprakelijkheid
Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Reikwijdte 3
Hoofdstuk 2 Het plangebied 4
2.1 Situering 4
2.2 Beschrijving van het plangebied 4
Hoofdstuk 3 Voorgenomen activiteiten 6
3.1 Algemeen 6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden 6
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer 6
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied 6
Hoofdstuk 4 Toetsingskaders 7
4.1 Algemeen 7
4.2 Omgevingswet; Natura 2000 7
4.3 Omgevingswet; Soortenbescherming 7
4.4 Specifieke zorgplicht 9
4.5 Beleid ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk 10
Hoofdstuk 5 Gebiedsbescherming 11
5.1 Algemeen 11
5.2 Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone 11
5.3 Natura 2000 12
5.4 Overige beschermde gebieden 13
5.5 Slotconclusie 13
Hoofdstuk 6 Soortenbescherming 14
6.1 Verwachting en bureauonderzoek 14
6.2 Te toetsen soorten 14
6.3 Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep 14
6.4 Toetsing beschermde soorten 15
6.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep 20
Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen 22
7.1 aanleiding en doel 22
7.2 Conclusies toetsing 22
7.3 Overig 22

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Aan de Aaltenseweg 2 te Lichtenvoorde is de voormalige leerlooierij van Hulshof Herwalt gevestigd. De gemeente Oost-Gelre heeft eind 2025 het totale complex gekocht en is bezig met plannen voor herontwikkeling van het terrein. Er zijn nog geen definitieve plannen vastgesteld, maar vermoedelijk worden de productiehallen gesloopt om plek te maken voor woningbouw. Het Rijksmonument op het terrein zal gehandhaafd blijven. Mogelijk leidt de sloop van gebouwen en herontwikkeling van het perceel tot overtreding van een verbodsbepaling in het kader van soortbescherming. De gemeente Oost-Gelre heeft Natuurbank Overijssel daarom gevraag een onderzoek uit te voeren naar de gevolgen van de voorgenomen werkzaamheden in het kader van soort- en gebiedsbescherming.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

1.2 Reikwijdte

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Omgevingswet (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Gelderland (Gelders Natuurnetwerk). De voorgenomen ontwikkeling wordt niet getoetst aan andere beschermde aspecten zoals houtopstanden, beschermingszone natte landnatuur of stiltegebied. De beoordeling van voorgenoemde gebiedsaanduidingen vinden plaats in andere onderzoeken.

HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Aaltenseweg 2 te Lichtenvoorde. Het ligt in de woonkern Lichtenvoorde en wordt omgeven door stedelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

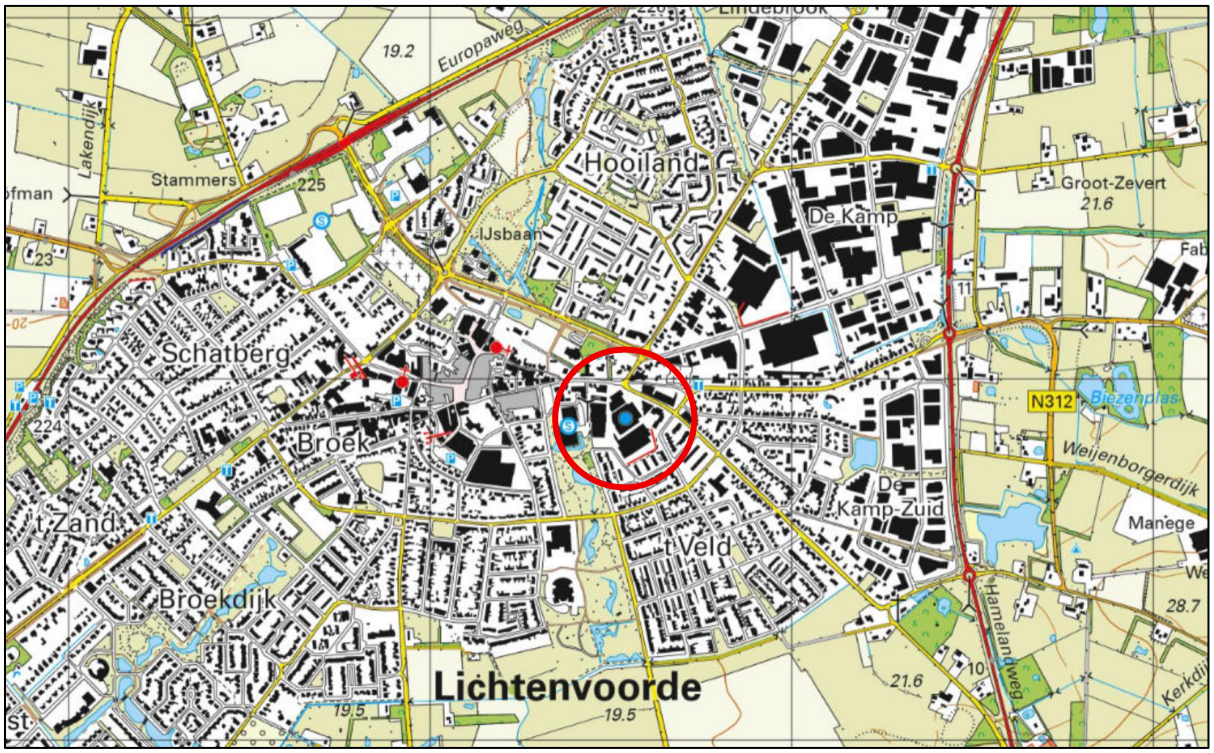

Ligging van beide deelgebieden op de topografische kaart. De ligging van de deelgebieden wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied omvat de totale bedrijfslocatie van de voormalige leerfabriek Hulshof Herwalt (Koninklijke Hulshof's Verenigde Fabrieken). Na een faillissement in 2013 werd het bedrijf overgenomen door Vitelco Leather. Het bestaat uit bedrijfsgebouwen, een modern kantoorgebouw en een historisch fabriekspand. Het merendeel van de fabrieksgebouwen hebben een stalen spantconstructie en zijn bekleed met damwandpanelen, maar vooral de oudere gebouwen zijn gebouwd van bakstenen. Het kantoorgebouw heeft vooral glazen wanden. Nagenoeg de volledige buitenruimte is verhard. Alleen langs de grens met de Aaltenseweg en de H.A. Hulshofstraat staat wal opgaande beplanting in de vorm van een scheerhaag, en enkele bomen. Voor een verbeelding van het plangebied wordt verwezen naar de fotobijlage.

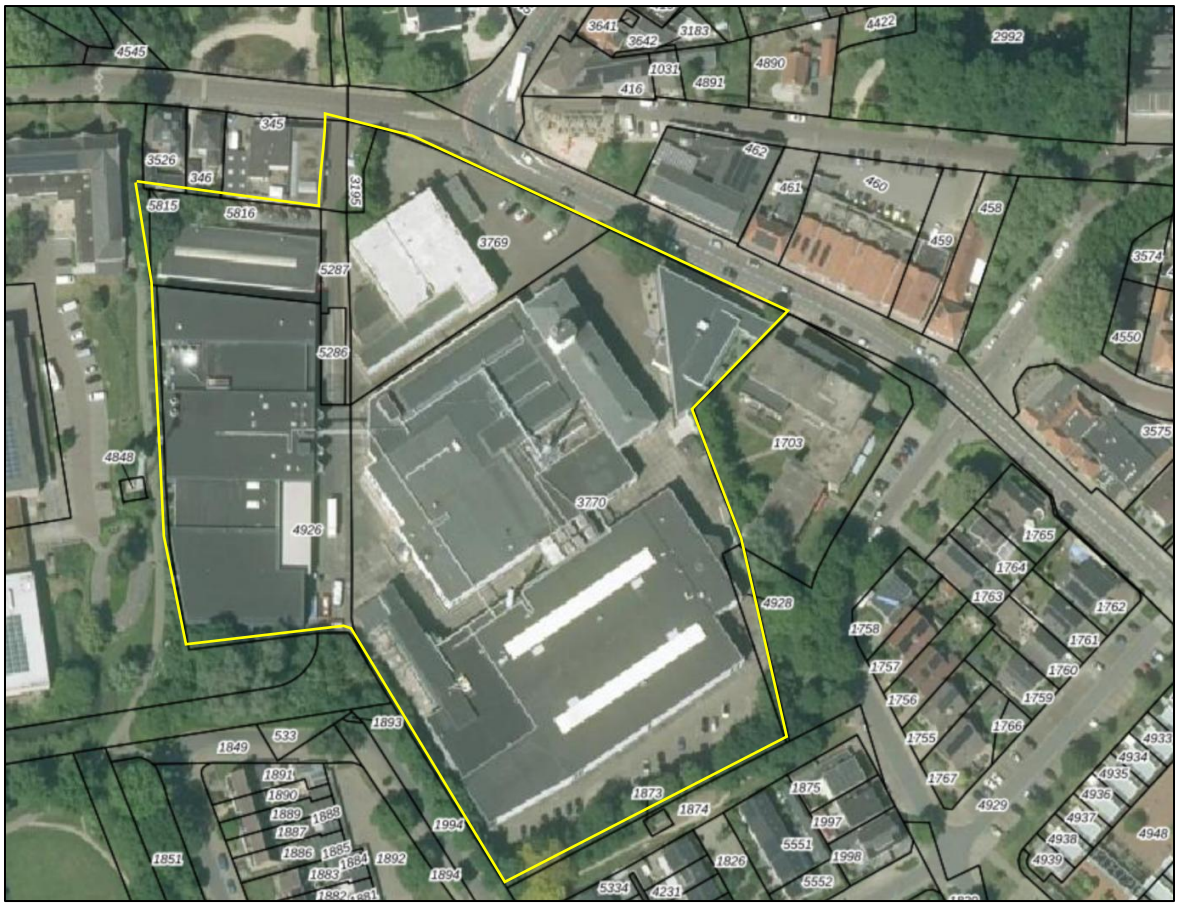

Luchtfoto van het plangebied met daarop aangegeven de grens van het plangebied (gele lijn).

Aanzicht op het plangebied vanaf de Dijkstraat (bron: Google Maps).

Aanzicht op één van de productiehallen in het plangebied.

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen
Er zijn op het moment van schrijven nog geen plannen vastgesteld voor het plangebied. De gemeente Oost-Gelre heeft gevraagd alle beschermde flora- en faunawaarden in beeld te brengen en uit te gaan van een worst-case-scenario (alle gebouwen worden beïnvloed door sloop, restauratie of renovatie.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden
De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:
- Verstoren voortplantings- en rustplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:
- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaarrond beschermde nesten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer
Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:
Het plangebied vormt een groot perceel met daarop meerdere bedrijfsgebouwen, omgeven door stedelijk gebied. Langs de rand van het perceel staat een schutting, scheerhaag of bebouwing. De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten is beperkt tot het plangebied.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied
Het onderzoeksgebied is gelijk aan het plangebied.

HOOFDSTUK 4 TOETSINGSKADERS

4.1 Algemeen
In dit Hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Omgevingswet; Natura 2000
Het gebiedsbeschermingsdeel van de Omgevingswet heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een Omgevingsvergunning noodzakelijk.

4.3 Omgevingswet; Soortenbescherming
In de Omgevingswet (Bal; Besluit activiteit leefomgeving) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Omgevingswet worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (Artikel 11.37 t/m Artikel 11.40 Bal):

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van, van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

2. Het verbod geldt niet, als:

a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
b. de activiteit uitvoering geeft aan:

1°.een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
2°.een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (Artikel 11.46 t/m Artikel 11.48 Bal);
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;

b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Andere Soorten (Artikel 11.54 Bal)
Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Het verbod geldt niet als:
a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
c. de activiteit deel uitmaakt van:

1°.een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
2°.een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Ow een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Omgevingswet. Er is dan geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

Verbodsartikel	Lid	Toelichting
11.37 Bal: Vogelrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
	Lid 1d	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
	Lid 3	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
11.46 Bal: Habitatrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of Bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te beschadigen of vernielen.
	Lid 1d	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
	Lid 3	Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
11.54 Bal: andere soorten	Lid 1	Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen; c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
	Lid 2	De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Toelichting op de verschillende verbodsbepalingen Bal.

4.4 Specifieke zorgplicht

Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27, Bal). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten.

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. Dat is hierna toegelicht.

Aanwezigheid van wat?	Waar staan de soorten in?	Toelichting
Vogels	Bijlage I vogelrichtlijn	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Trekvogels	Onder andere op de website van het ministerie van LNV	Het gaat om een soort die regelmatig in Nederland voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage II, IV, V habitatrichtlijn	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage IX Bal of in de rode lijsten	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats waar de genoemde dieren/planten leven	Dieren en planten in deze kolom	Het gaat niet om gebieden die geschikt zouden zijn als leefgebied maar waar de soort niet leeft. Zoals een grot die geschikt is voor vleermuizen maar waar ze niet leven. Of een wand waarop bepaalde muurplanten zouden kunnen groeien maar waar ze niet zijn.

Het is niet geheel duidelijk wat de consequenties zijn van een effect van een activiteit op soorten die vermeld staan op de Rode Lijst, evenals het toetsen van het effect van een activiteit op 'trekvogels'.

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
1° van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
2° van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
3° dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
4° voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen

Nieuw is de zorgplicht voor het aantasten van belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats van vogels en soorten van de Rode lijst. Voor activiteiten die leiden tot overtreding van een verbodsbepaling dient een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verkregen te worden (dit heette in de Omgevingswet een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit). Indien sprake is van het aantasten van belangrijk leefgebied of natuurlijke habitat van een Rode lijstsoort, dient een document opgesteld te worden. Dit zal vergelijkbaar zijn met een ecologisch werkprotocol (EWP). In een EWP wordt beschreven op welke wijze een negatief effect op beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats voorkomen kan worden, of hoe dit hersteld kan worden. Ook wordt een monitoringsplicht ingevoerd tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden, indien maatregelen getroffen worden. Dit geldt alleen voor belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats.

4.5 Beleid ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Gelders Natuurnetwerk (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Gelderland zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Gelderland.

HOOFDSTUK 5 GEBIEDSBESCHERMING

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Gelders Natuurnetwerk.

5.2 Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang.
Een groot deel van de Gelderse natuurgebieden is internationaal beschermd: de Natura 2000-gebieden. Juist in deze gebieden moet de biodiversiteit worden behouden of verbeterd. De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden. Het Gelders Natuurnetwerk vervult daarnaast een belangrijke rol bij het behoud van de biodiversiteit. De Ecologische verbindingszones maken voor een klein deel uit van het Gelders Natuurnetwerk.
De provincie wil de natuur van het Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone beschermen tegen aantasting en heeft daarom regels opgenomen in de Omgevingsverordening. Centraal staat de bescherming van de kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en de omgevingscondities zoals stilte. De (nog te ontwikkelen) natuurwaarden zijn beschreven en als bijlage bij de Omgevingsverordening opgenomen. De omgevingscondities zijn in de bijlage bij de Omgevingsverordening wel benoemd, maar er heeft geen provinciedekkende inventarisatie plaatsgevonden. Bij projecten kan op maat een effectbeschrijving worden gemaakt voor de relevante omgevingscondities.

Ligging t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

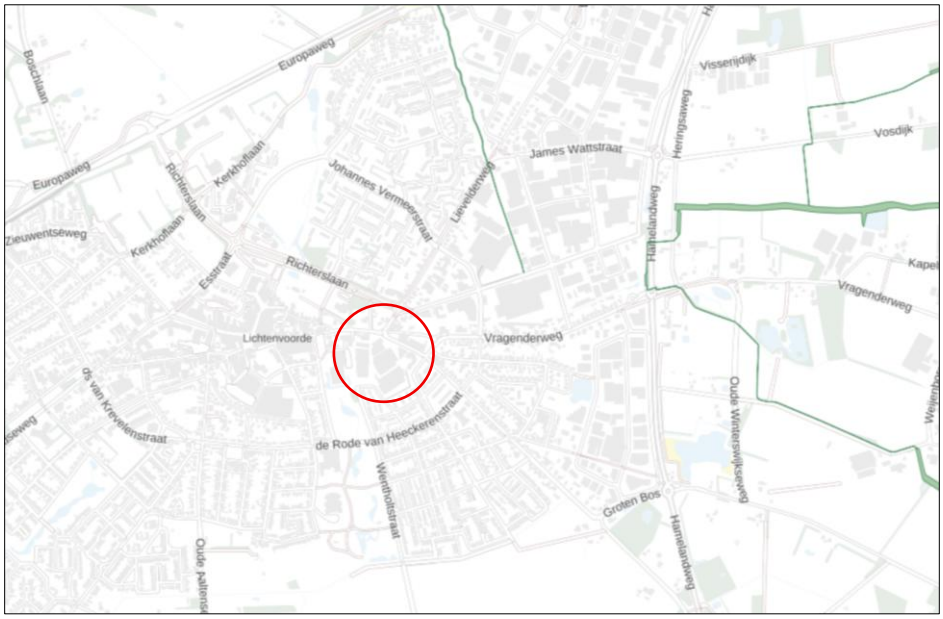

Ligging van Gelders Natuurnetwerk Nederland en Groene ontwikkelingszone in de buurt van het plangebied. Het Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone worden weergegeven met de groene kleur. De ligging van het plangebied wordt weergegeven met de rode cirkel.

Toetsing aan provinciaal beleid
Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. Omdat de bescherming van Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone geen externe werking kent, is verdere toetsing niet aan de orde.

5.3 Natura 2000
De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime
Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt in hoofdstuk 11 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan. Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:
1. de leefgebieden van vogels;
2. de natuurlijke habitats of habitats van soorten;
De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op. In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een ‘voortoets’. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000
Het plangebied ligt op minimaal 4,1 kilometer afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is Korenburgerveen. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

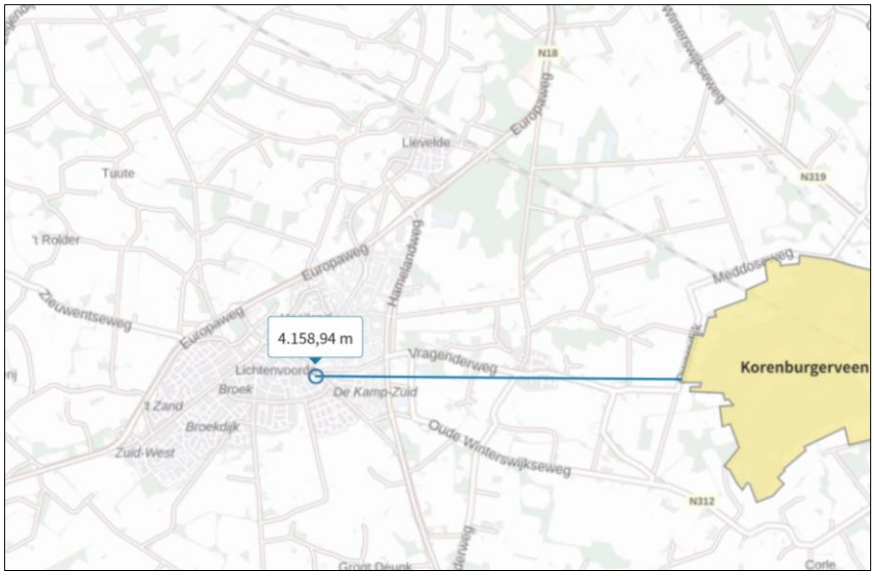

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de blauwe cirkel aangeduid. Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de okergele kleur aangeduid (bron: Pdok.nl)

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebied is derhalve geen sprake. Ook kunnen negatieve effecten zoals licht, geluid en trillingen op voorhand uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Bij het uitvoeren van sloop- en bouwwerkzaamheden wordt materieel ingezet met een verbrandingsmotor. Mogelijk leidt het verbruik van fossiele brandstof tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied. Om het effect van de voorgenomen werkzaamheden vast te kunnen stellen, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

Zonder concreet eindbeeld, kan niet bepaald worden of sprake is van toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand tussen plangebied en Natura 2000-gebied, is het niet aannemelijk dat sprake is van toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied.

5.4 Overige beschermde gebieden

De provincie onderscheid naast het Gelders Natuurnetwerk nog andere categorieën beschermde gebieden, zoals beschermingszone natte landnatuur, oude boskernen, weidevogelgebied en ganzenrustgebied.

Het plangebied ligt op minimaal 500 meter afstand van voorgenoemde beschermde gebieden. De bescherming van deze gebieden kent geen externe werking. Voorgenomen initiatief hoeft daarom niet getoetst te worden aan deze gebieden.

5.5 Slotconclusie

Het plangebied behoort tot het Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, Natura 2000-gebied of ander beschermd gebied zoals beschermingszone natte landnatuur, oude boskernen, weidevogelgebied of ganzenrustgebied. Met uitzondering van een effect op Natura 2000, kan een negatief effect op beschermd gebied op voorhand uitgesloten worden. Een mogelijk negatief effect op Natura 2000-gebied beperkt zich tot stikstof(oxiden). Om vast te kunnen stellen of sprake is van toename van stikstofdepositie dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

HOOFDSTUK 6 SOORTENBESCHERMING

6.1 Verwachting en bureauonderzoek

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- Een oriënterend veldbezoek, uitgevoerd in de middag op 21 November 2025;

Tijdens het oriënterende veldbezoek is gecontroleerd of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook is gekeken naar aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten.

In de NDFF zijn geen relevante waarnemingen opgenomen die betrekking hebben op het plangebied.

6.2 Te toetsen soorten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in het plangebied voorkomen (tabel 6.2). Bij het bepalen van de beschermde soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen wordt rekening gehouden met de in het onderzoeksgebied aanwezige habitats, inrichting, gevoerde beheer en aspecten zoals afstand tot bebouwing en beplanting in verband met verstoring.

Voor het bepalen van soorten die mogelijk beïnvloed worden, wordt gekeken naar dier- en plantensoorten die rondom Lichtenvoorde voorkomen.

Tabel 6.2: overzicht van alle potentieel aanwezige beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Soortgroep	**Mogelijk aanwezige beschermde soorten**
Flora	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.
Grondgebonden zoogdieren	Europese rode eekhoorn, bosmuis, huisspitsmuis, grote bosmuis, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, haas, ree, das, egel en vos
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Gierzwaluw, huismus, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht, huiszwaluw, spreeuw, zwarte kraai, zwarte roodstaart
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Diverse algemene broedvogels
Amfibieën	Gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander
Reptielen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt
Vissen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt
Dag- en nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart
Libellen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.
Overige ongewervelden	Geen. Geschikt habitat ontbreekt.

6.3 Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep

Sommige van de soorten uit tabel 6.2 kunnen op basis van verspreiding niet op voorhand worden uitgesloten. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek blijkt echter dat negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgesloten op de volgende soorten groepen:

- Flora

De meeste beschermde planten stellen bijzondere eisen aan de groeiplaats en bijbehorend beheer. Groeiplaatsen van beschermde planten zijn doorgaans afhankelijk van abiotische factoren die bepalend zijn voor het voorkomen. Groeiplaatsen van beschermde soorten betreffen standplaatsen van voedselarme tot matig voedselrijke, basische (gebufferde) tot zure milieus. Deze standplaatsfactoren zijn aanwezig in Natura 2000-gebieden, andere natuurreservaten, spoorbermen, schrale akkers, kalkgraslanden, oude stadsmuren en vestingwerken. Van zeldzame beschermde planten is de verspreiding doorgaans goed bekend door jaarlijkse monitoring van groeiplaatsen. Dergelijke groeiplaatsen van beschermde planten ontbreken in het plangebied. Beschermde planten worden geheel uitgesloten in het plangebied.

- Fauna

Boommarter
Deze soort neemt de laatste jaren toe, maar bezet een verblijfplaats in oude bossen. Dergelijk habitat ontbreekt volledig in het plangebied.

Ree
Reeën treffen we niet aan in dorpskernen zoals Lichtenvoorde. Geschikt leefgebied ontbreekt voledig en daarnaast zijn ze te gevoelig voor verstoring.

6.4 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 6.2 genoemde soorten beschreven.

Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter
De steenmarter komt vooral voor in dorpen, steden, agrarische erven en soms in landelijk gebied zonder bebouwing. De steenmarter bezet een verblijfplaats in holle ruimtes, zoals zolders, kruipruimtes, boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen of in spouwmuren en ruimtes tussen dakisolatie en dakbedekking. Toegang tot een schuilplaats vereist een opening van minimaal 5-6 cm.

Er zijn in het plangebied geen steenmarters waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de steenmarter er een verblijfplaats bezet, zoals uitwerpselen of prooiresten. De gebouwen beschikken grotendeels uit gevels van damwand en dergelijke gebouwen zijn in de regel weinig geschikt voor deze soort, maar niet zelden weet de soort toch ergens een holle ruimte te bezetten.

- Als gevolg van de sloop van de bebouwing wordt mogelijk een steenmarter gedood en wordt mogelijk een verblijfplaats beschadigd en vernield.

Bunzing
De bunzing is de grootste van de groep ‘kleine marterachtigen’. De bunzing bezet verblijfplaatsen in verlaten dassen- en vossenburchten, in holen en gaten in de grond, onder takkenbossen en soms in holle ruimtes in gebouwd. Anders dan de steenmarter bezet de bunzing hoofdzakelijk een verblijfplaats op de grond, niet in gebouwen. Er zijn in het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen van de bunzing aangetroffen.

Wezel
De wezel heeft in ons land ook een ruim verspreidingsgebied maar is talrijker dan het hermelijn. De soort komt voor in bossen, natuurgebied en kleinschalig agrarisch cultuurland, mits voldoende dekking in de vorm van houtsingels, heggen, hagen, struweel en ruigte aanwezig is. Binnenstedelijk gebied wordt niet als geschikte habitat voor de wezel beschouwd.

Dit wordt ook bevestigd door de NDFF. In de NDFF wordt geen melding gemaakt van deze soort op de locatie in een ruim zoekgebied rondom de locaties van de route.

Das
De das is in de achterhoek met een opmars bezig (NDFF) en bezet verblijfplaatsen in bossen en houtsingels in het buitengebied en soms in de rand van stedelijk gebied, zoals bedrijventerrein aan de rand van dorpen. De soort bezet geen verblijfplaats in de woonkern Lichtenvoorde of de rand van de woonkern Lichtenvoorde. Het plangebied is nagenoeg volledig verhard en vormt geen geschikte plek voor de das om een verblijfplaats te bezetten. Ook vormt het geen geschikt foerageergebied.

Vos
De vos heeft een ruime verspreiding in de Achterhoek en bezet een verblijfplaats in bossen en houtsingels in het buitengebied en soms in de rand van stedelijk gebied, zoals bedrijventerrein aan de rand van dorpen. Vossen die een verblijfplaats aan de rand van dorpen en steden bezetten , zullen het stedelijk gebied ook benutten als foerageergebied. In de NDFF wordt geen melding gemaakt van de soort in de kern Lichtenvoorde. Het plangebied is nagenoeg volledig verhard en vormt geen geschikte plek voor de vos om een verblijfplaats te bezetten. Ook vormt het geen geschikt foerageergebied.

Haas
De haas wordt af en toe waargenomen in de woonkern Lichtenvoorde, waneer een dier vanuit het buitengebied het stedelijk gedied betreedt en dan min of meer 'verdwaald'. Hazen kunnen dan langere tijd een voorkomen in parken en andere grotere 'groene' enclaves in stedelijk bebied. Zo heeft lange tijd een haas geleefd op een perceel tussen de Frans ten Bosstraat en Gert Reindersstraat (*pers. waarneming auteur).* Het plangebied is nagenoeg volledig verhard en vormt geen geschikte plek voor de haas.

Europese rode eekhoorn
Europese rode eekhoorns hebben een ruim verspreidingsgebied in ons land en worden aangetroffen in bossen, op ervan in het buitengebied en in dorpen en steden. De soort bezet een verblijfplaats in holen en gaten in bomen en in oude vogelnesten, maar maakt zelf ook bladernesten in de kroon van bomen. Er zijn in het onderzoeksgebied geen Europese rode eekhoorns waargenomen en er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort waargenomen.

Grote bosmuis
De grote bosmuis is met een sterke opmars bezig en breidt het leefgebied uit in westelijke richting. Sinds enkele jaren ligt de woonkern Lichtenvoorde binnen het verspreidingsgebied van deze soort. De soort bezet een verblijfplaats in bossen, houtwallen, houtsingels en tuinen in het buitengebied. Mogelijk bezet de soort ook een verblijfplaats in parken en parkachtige tuinen in de woonkern Lichtenvoorde. Het plangebied is nagenoeg volledig verhard en vormt geen geschikte habitat voor deze soort.

Algemene soorten
Naast voorgenoemde soorten, behoort het plangebied tot leefgebied van soorten als bosmuis, huisspitsmuis, en egel. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied, en soorten als huisspitsmuis en bosmuis bezetten er mogelijk ook een voortplantings- en rustplaats. Deze soorten bezetten doorgaans een verblijfplaats in holen en gaten in de grond en onder rommel of opgeslagen goederen. Mogelijk bezetten deze soorten en verblijfplaats langs de uiterste randen van het plangebied.
Er zijn geen potentiële verblijfplaatsen van de egel waargenomen in het plangebied.

Vleermuizen
Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies

eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen
De meeste gebouwen hebben wanden van damwand en vormen een weinig geschikt tot ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Dat geldt ook voor het kantoorgebouw met de glaswanden. Op het perceel staan meerdere bakstenen gebouwen, maar de oudste gebouwen beschikken niet over gemetselde buitengevels met luchtspouw. De nieuwere gebouwen beschikken wel over een luchtspouw, maar er zijn in de buitengevels geen potentiële invliegopeningen waargenomen. Ervaring leert dat vleermuizen echter toch soms een invliegopening weten te vinden, die niet zichtbaar is vanaf de grond.

In het grote monumentale gebouw zijn enkele holle ruimtes waargenomen die vleermuizen de kans bieden er een verblijfplaats te bezetten. Er zijn verschillende doorvoeren gemaakt voor regenpijpen. Mogelijk bezetten vleermuizen een verblijfplaats in deze holle ruimte. Mogelijk bezetten soorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis of gewone grootoorvleermuis er een verblijfplaats.

Potentiële invliegopening van een verblijfplaats van vleermuizen.

Vleermuizen kunnen een zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaats bezetten in de gebouwen in het onderzoeksgebied.

- Als gevolg van werkzaamheden wordt mogelijk een vleermuis verstoord of gedood en wordt mogelijk een verblijfplaats beschadigd of vernield.

Foerageergebied
Mogelijk benutten vleermuizen het plangebied om te foerageren. Vleermuizen kunnen foerageren rond bomen en gebouwen. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is heel beperkt.

Vliegroutes
Het onderzoeksgebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig element en vormt daarom geen onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt de vliegroute van vleermuizen niet aangetast.

Vogels

<u>Vogels - jaarrond beschermde nesten</u>
De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Uit de literatuurstudie blijkt dat er nesten van huismus, kerkuil en steenuil in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Deze vogelsoorten broeden doorgaans op erven in bebouwing of in speciale nestkasten.

Sperwer
De sperwer nestelt tegenwoordig in dorpen en steden en maakt gebruik van (stads)parken en tuinen met dichte opgaande beplanting om in te nestelen. Dergelijke dichte vegetatie ontbreekt in het plangebied. Het plangebied vormt geen potentiële nestplaats voor sperwers.

Ransuil
Ransuilen gebruiken nesten van zwarte kraaien en eksters om in te nestelen. Ransuilen zijn in de afgelopen decennia nagenoeg verdwenen uit de bossen en we treffen deze soort hoofdzakelijk aan in dorpen, op erven in het buitengebied en campings. Er zijn in het onderzoeksgebied geen potentiële nesten van ransuilen waargenomen. Ook zijn geen sporen gevonden van rustende ransuilen. In de NDFF wordt ook geen melding gemaakt van deze soort in het onderzoeksgebied.

Roek
De roek is een koloniebroeder in bomen. Kolonies zijn ook buiten de broedtijd eenvoudig vast te stellen. Er zijn in het onderzoeksgebied geen roekennesten vastgesteld. Wel nestelen er roeken in de directe omgeving van het plangebied (NDFF, 2025), maar die worden niet negatief beïnvloed door uitvoering van voorgenomen plannen.

Slechtvalk
Het merendeel van de Nederlandse slechtvalken broedt op gebouwen, zoals in het buitengebied als op bedrijventerrein en dorpen en steden. Er is tijdens het veldbezoek geen slechtvalk waargenomen. Er zijn in de NDFF ook geen waarnemingen van de slechtvalk opgenomen. De gebouwen in het plangebied zijn ook weinig geschikt voor de soort. Mogelijk rusten slechtvalken af en toe op de gebouwen, geschikte plekken om te nestelen ontbreken.

Huismus
De inrichting en gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikt leefgebied voor huismussen. Tussen sommige fabriekshallen lopen echter geïsoleerde leidingen met holen en gaten in de mantel. Dergelijke holen kunnen benut worden door huismussen als nestplaats.

- Als gevolg van werkzaamheden wordt mogelijk een huismus verstoord of gedood en wordt mogelijk een nestplaats beschadigd of vernield.

Gierzwaluw
Gierzwaluwen nestelen in de woonkern Lichtenvoorde hoofdzakelijk in de wijken uit de jaren 50-80 met woonblokken huurwoningen, zoals op het Hooiland en ’t Veld en in het centrum van het dorp. De bedrijfsgebouwen met damwand worden niet als potentiële nestplaats voor gierzwaluwen beschouwd, maar aan het Rijksmonument zijn enkele gaten in de buitengevel waargenomen die, niet alleen voor vleermuizen, maar ook door gierzwaluwen gebruikt kunnen worden als nestplaats.

- Als gevolg van werkzaamheden wordt mogelijk een gierzwaluw verstoord of gedood en wordt mogelijk een nestplaats beschadigd of vernield.

Vogels – jarrond beschermd; afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn. Uit bronnenonderzoek en kennis van de Achterhoekse broedvogelpopulatie nestelen soorten als bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper,

bosuil, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht, spreeuw, zwarte kraai en zwarte roodstaart mogelijk in het onderzoeksgebied.

Er zijn in de bomen in het plangebied geen holen in de stam waargenomen en er zijn geen nestkasten waargenomen. De aanwezigheid van een nest van soorten als bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger en grote bonte specht wordt daardoor uitgesloten. Ook zijn geen nesten van zwarte kraaien in het plangebied waargenomen.

Spreeuwen kunnen nestelen in holen in bomen en nestkastjes maar ook in gebouwen. Er zijn geen potentiële nestplaatsen van spreeuwen waargenomen in het onderzoeksgebied.

De zwarte roodstaart treffen we hoofdzakelijk aan in grote, stenige gebieden zoals dorpscentra, bedrijventerrein en grote agrarisch erven met veel bebouwing. Het plangebied voldoet aan de habitatkenmerken van deze soort. Zwarte roodstaarten zijn half-holen-broeders en nestelen soms in gebouwen, maar ook in gaten en nissen aan de buitengevel van gebouwen. Mogelijk nestelen zwarte roodstaarten in het plangebied.

Huiszwaluwen treffen we vandaag de dag in de Achterhoek niet meer aan in stedelijk gebied (Sovon, 2025). Tot in begin jaren negentig nestelenden huiszwaluwen in de woonkern van Lichtenvoorde, waaronder aan een woning aan de Vragenderweg 27 (*pers. waarneming auteur*), maar dergelijke nestplaatsen zijn al lang geleden verlaten. Er zijn in het onderzoeksgebied geen nesten van huiszwaluwen aangetroffen.

Vogels – in gebruik zijnde nesten
De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn.
Het plangebied vormt een potentiële nestplaats van verschillende algemene vogelsoorten. Deze vogels kunnen nestelen in de bomen en scheerhagen langs de rand van het onderzoeksgebied of in gebouwen. Vermoedelijk nestelen meerdere kauwenpaartjes in holle ruimtes van geïsoleerde pijpen op het terrein.

Als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk een nestplaats beschadigd en vernield. Omdat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten de voortplantingsperiode, kan uitgesloten worden dat een vogel gedood wordt of ei beschadigd of vernield wordt.

Amfibieën
Beide onderzoeksgebieden liggen in het verspreidingsgebied van verschillende algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad. Voortplantingsplaatsen van zeldzame soorten als poelkikker, boomkikker en kamsalamander liggen op minimaal 2 kilometer afstand. De aanwezigheid van deze soorten kan op voorhand uitgesloten worden.

Amfibieën als benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied, maar geschikte plekken voor amfibieën om een verblijfplaats te bezetten zijn niet waargenomen.

Vlinders
De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikt leefgebied voor vlinders. Vanwege het ontbreken van waardplanten, wordt het plangebied als functioneel leefgebied van amfibieën beschouwd.

6.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels
Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk een nestplaats van vogels aangetast en afhankelijk van de tijd van het jaar waarin de werkzaamheden plaats vinden, wordt mogelijk ook een vogel gedood of ei beschadigd of vernield.

Van de meeste vogelsoorten is uitsluitend de bezette nestplaats bezet, maar dat geldt niet voor de huismus en gierzwaluwen. De nestplaats van deze soorten is jaarrond beschermd. Om vast te stellen of huismussen of gierzwaluwen in het plangebied nestelen, dient een inventarisatie uitgevoerd te worden.

De nestplaats van zwarte roodstaarten wordt niet als 'jaarrond beschermd' bevonden. Mogelijk blijft de broedplaats behouden en in de directe omgeving is voldoende alternatief leefgebied voorhanden als alternatief.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:
- Werkzaamheden uitvoeren buiten de voortplantingsperiode van vogels;
- Nader onderzoek huismus en gierzwaluw;

Grondgebonden zoogdieren
Met uitzondering van de steenmarter wordt geen grondgebonden zoogdier gedood en geen voortplantings- of rustplaats beschadigd en vernield. De steenmarter en de verblijfplaats van de steenmarter zijn beschermd en mogen alleen met een Omgevingsvergunning negatief beïnvloed worden. Om vast te stellen óf een steenmarter negatief beïnvloed wordt, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Mogelijk bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing en wordt door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden een vleermuis gedood en/of verblijfplaats beschadigd of vernield.

Vleermuizen en hun verblijfplaats zijn beschermd en mogen alleen met een Omgevingsvergunning negatief beïnvloed worden. Om vast te stellen of vleermuizen een verblijfplaats bezetten in de gebouwen in het onderzoeksgebied, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:
- Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen;

- Essentieel foerageergebied

Er wordt geen essentieel foerageergebied beïnvloed. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:
- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes[1] van vleermuizen.

[1] Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen amfibie gedood en geen rustplaats beschadigd of vernield.

Vlinders

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen beschermde vlinder, ei, pop of rups van een beschermde vlinder negatief beïnvloed. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties.

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 aanleiding en doel

Natuurbank Overijssel is gevraagd de juridische gevolgen van de herontwikkeling van de bedrijfslocatie van Hulshof Herwalt aan de Aaltenseweg 2 te Lichtenvoorde in het kader van soort- en gebiedsbescherming te onderzoeken.

Relevante natuurwet- en regelgeving
Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

Omgevingswet:
- Gebiedsbescherming - Natura 2000
- Soortenbescherming

Provinciaal beschermde gebieden:
- Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, beschermingszone natte landnatuur, oude boskernen, weidevogelgebied of ganzenrustgebied
-

7.2 Conclusies toetsing

Gebiedsbescherming
Het plangebied behoort tot het Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, Natura 2000-gebied of ander beschermd gebied zoals beschermingszone natte landnatuur, oude boskernen, weidevogelgebied of ganzenrustgebied. Met uitzondering van een effect op Natura 2000, kan een negatief effect op beschermd gebied op voorhand uitgesloten worden. Een mogelijk negatief effect op Natura 2000-gebied beperkt zich tot stikstof(oxiden). Om vast te kunnen stellen of sprake is van toename van stikstofdepositie dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Soortenbescherming
De inrichting en gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikt leefgebied voor beschermde dieren. Mogelijk bezetten vleermuizen en steenmarters er een verblijfplaats en mogelijk nestelen vogels in de gebouwen en beplanting op het perceel. Van de meeste vogelsoorten is alleen het bezette nest beschermd, niet de nestplaats, maar dat geldt niet voor huismussen en gierzwaluwen. In de gebouwen die gerestaureerd, gerenoveerd of gesloopt worden nestelen mogelijk huismussen en gierzwaluwen, en mogelijk bezetten vleermuizen en steenmarters er mogelijk een verblijfplaats.

Om het effect van voorgenomen werkzaamheden op deze soorten vast te kunnen stellen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen en verblijfplaats van steenmarters en vleermuizen. Naast nestplaatsen, dient ook gekeken te worden naar andere essentiële elementen van het functionele leefgebied van huismussen, zoals kwetterplekken.

7.3 Overig

De ecologen van Natuurbank Overijssel kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto ‘meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft’ signaleren we kansen voor dit project om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

1. Ecologisch werkprotocol

Het opstellen van een ecologisch werkprotocol. In deze notitie wordt concreet aangegeven op welke wijze de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om overtreding van een verbodsbepaling

te voorkomen. Kennis van de ecologie van soorten is cruciaal om de juiste maatregelen, in de juiste tijd van het jaar uit te voeren.

2. Het opstellen van een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan

Een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan bijvoorbeeld kan opgesteld worden gericht op verhoging van de bloemrijkdom voor bijen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan op de (toekomstige) situatie in uw projectgebied, gemeentelijk natuurbeleid en regionale doelsoorten en potenties. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders.

In een plan nemen we de best passende maatregelen op. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:

- Het vergroten van de diversiteit aan leefgebied voor planten en dieren door via aanplant of beheer te zorgen voor verschillende biotooptypen (water, oevers, kruidenvegetatie, struweel, bomen, bos) en geleidelijke overgangen hiertussen.
- Het versterken van populaties door te voorzien in nestkasten en/of verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vogels en vleermuizen), wanneer blijkt dat nestgelegenheid een beperkende factor is.
- Het vergroten en versterken van leefgebieden voor planten en dieren door ecologisch beheer van (openbaar) groen, bijvoorbeeld door het beheer van grasvegetaties af te stemmen op bloemrijkdom en insecten.
- Het verbinden van leefgebieden door het aanbrengen of herstellen van lijnvormige landschapselementen (houtwallen, singels, hagen, sloten) of het realiseren van andere ontsnipperingsmaatregelen (bijvoorbeeld faunapassage).
- Het versterken van leefgebied en migratiezones door het aanbrengen van natuurlijke elementen als takkenrillen, dood hout, of stenige elementen.
- Het beperken van verstoring door bijvoorbeeld verlichting of geluid Het terugdringen van overwoekerende en/of invasieve plantensoorten met negatieve effecten op biodiversiteit en de mens (bijvoorbeeld Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw).

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd of wordt niet aangetast	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Voortplantings- en rustplaats	Diverse soorten, o.a. steenmarter	Art 11.54 lid 1b Bal	Nader onderzoek steenmarter
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 11.54 lid 1a Bal	Nader onderzoek steenmarter
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Functie is niet beschermd of wordt niet aangetast	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art 11.37 lid 1b Bal	Geen bezette nesten opzettelijk negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Mogelijk huismus en gierzwaluw	Art 11.37 lid 1a Bal	Nader onderzoek huismussen en gierzwaluwen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 11.37 lid 1b Bal	Geen vogels opzettelijk doden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Onbekend, mogelijk meerdere soorten	Art. 11.46 lid 1 d Bal	Nader onderzoek vleermuizen
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; er wordt geen essentieel foerageergebied aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Onbekend, mogelijk meerdere soorten	Art. 11.46 lid 1 a Bal	Nader onderzoek vleermuizen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Amfibieën	Voortplantings- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vlinders	Alle functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Reptielen	Alle functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Rustplaats	Voortplan-tingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer-gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Mogelijk
Vogels	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Ja	Mogelijk
Vleermuizen	mogelijk	mogelijk	Nee	Nee	mogelijk	Ja	Mogelijk
Amfibieën	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
Vlinders	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
Reptielen	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee

Bijlagen

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)
Bijlage 2. Toelichting Omgevingswet
Bijlage 3. Fotobijlage
Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:
Bijlage 5. Jaarrond beschermde nesten in Gelderland

Bijlage 1 Natuurkalender

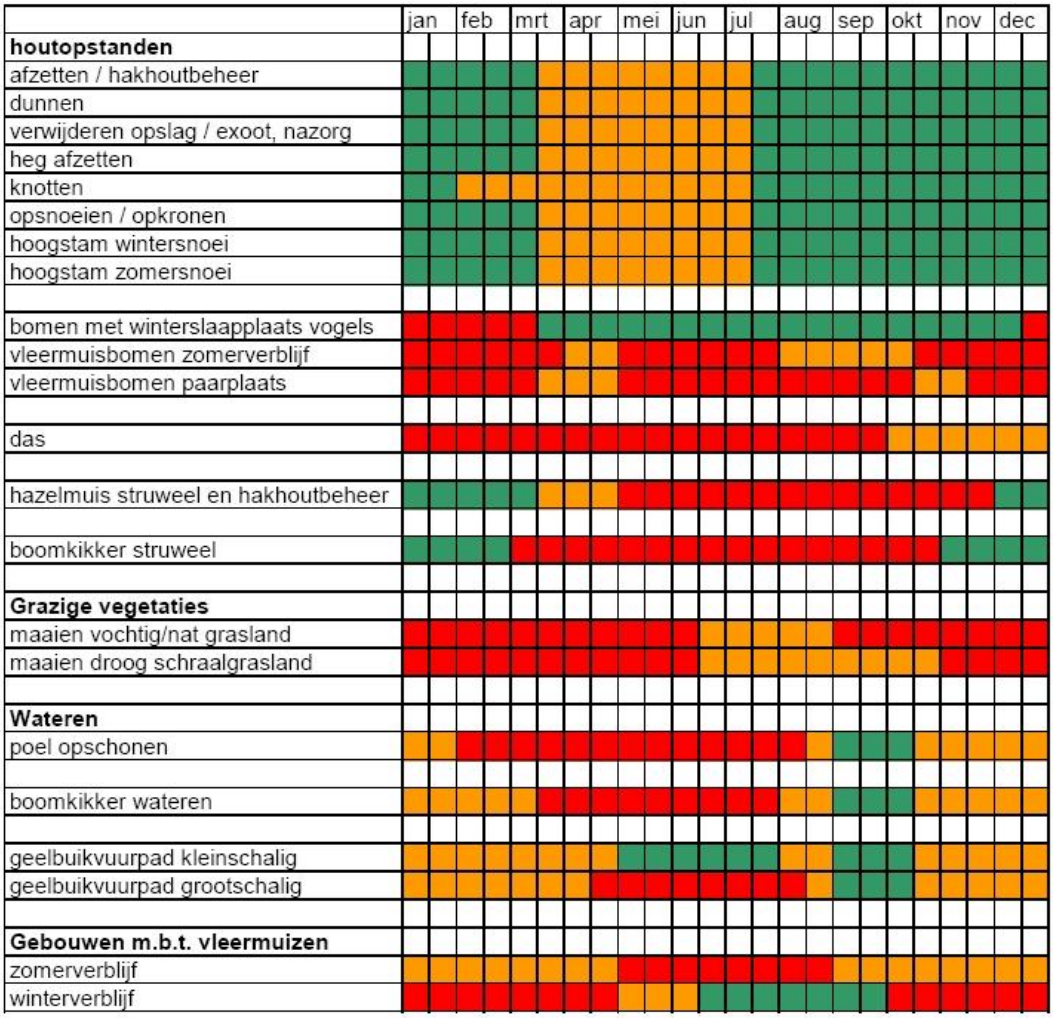

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

Drie beschermingsregimes
De Omgevingswet kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of Omgevingsvergunning. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een Omgevingsvergunning moet aan drie criteria zijn voldaan:

1. Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
2. Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het ‘nee, tenzij principe’
De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Omgevingswet sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Zorgplicht voor dieren en planten
Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. In het Besluit activiteit leefomgeving is het als volgt verwoord:

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

1°.van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
2°.van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
3°.dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en
4°.voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Vrijstelling regelgeving
Onder de Omgevingswet is niet altijd een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. Ook zijn voor beschermde soorten andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Welke soorten zijn beschermd?
De Omgevingswet kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor ‘andere soorten’ (Nationaal beschermde soorten) waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Art. 11.37 Bal	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Art. 11.46. Bal	Beschermingsregime andere soorten. Art. 11.54 Bal
Art. 11.37 lid 1a. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden en vangen.	art. 11.46 lid 1a. Het verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 11.54 lid 1a. Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen	Art. 11.46 lid 1d. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art. 11.54 lid 1b. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk eieren te rapen of bij zich te hebben	art. 11.46 lid 1 Bal. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	niet van toepassing
Art. 11.37 lid d. Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art. 11.46 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	niet van toepassing
niet van toepassing	Art. 11.46 lid e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art. 11.54 lid c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen omgevingswet

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden is het toegestaan om van de onderstaande soorten de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is in sommige provincies eveneens toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

1. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

2. het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht vergunningsvrije gevallen soorten ikv beheer, onderhoud en RO per bevoegd gezag

Op basis van door PS vastgestelde provinciale Omgevingsverordeningen en Or d.d. 1 oktober 2025

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Fryslân	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie LVVN (art. 4.31 Or)
Zoogdieren														
Aardmuis	*Microtus agrestis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bosmuis*	*Apodemus sylvaticus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bunzing	*Mustela putorius*						√						√	√
Dwergmuis	*Micromys minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Egel	*Erinaceus europaeus*	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√
Eekhoorn	***Sciurus vulgaris***						√1							
Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Haas	*Lepus europeus*	√	√	√	√		√	√	√	√			√	√
Hermelijn	*Mustela erminea*						√						√	√
Huisspitsmuis*	*Crocidura russula*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√			√	√
Molmuis	*Arvicola scherman*						√							
Ondergrondse woelmuis	*Pitymys subterraneus*	√	√		√	√	√	√	√		√	√		√
Ree	*Capreolus capreolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rosse woelmuis	*Clethrionomys glareolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Steenmarter	***Martes foina***			√			√2							
Tweekleurige bosspitsmuis	*Sorex coronatus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√
Veldmuis*	*Microtus arvalis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Vos	*Vulpes vulpes*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Wezel	*Mustela nivalis*					√	√						√	√
Wild zwijn	***Sus scrofa***							√						
Woelrat	*Arvicola terrestris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	*Rana temporaria*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Gewone pad	*Bufo bufo*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Hazelworm	***Anguis fragilis***						√3							
Kleine watersalamander	*Lissotriton vulgaris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Levendbarende hagedis	***Zootoca vivipara***						√4							
Meerkikker	*Pelophylax ridibundus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	*Pelophylax klepton esculentus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
wettelijke belangen:														
8.74l, lid 1, b, 6° Bkl	ikv RO en gebruik van gebieden	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
8.74l, lid 1, b, 9° Bkl	voorkomen onnodig lijden										√			
8.74l, lid 1, b, 10° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	√
8.74l, lid 1, b, 11° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
8.74l, lid 1, b, 12° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	√	√	√	√		√	√		√	√	√	√	
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs (8.74l, lid 1, b, 1° en 4° Bkl)										√				
schadelijke handelingen:														
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	doden	√**		√**		√**					√**	√	√	√
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	vangen	√**	√	√**	√**	√**	√**	√	√	√**	√	√	√	√
art. 11.54, lid 1, onder b Bal	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	√	√	√**	√	√	√	√	√	√**	√	√	√	√

Legenda:

√ soort is vrijgesteld
* voor deze soorten daarnaast uitzondering in/op gebouwen en bijbehorende erven art. 11.54, lid 2, onder a Bal
** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Vangen mag vaak alleen met toegestane middelen. Ga naar de betreffende verordening of rergeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november
2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari
3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september
4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Fryslân: Er gelden allerlei aanvullende voorschrifen aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen.

Opmerking bij Noord-Holland: Direct voorafgaand aan de uitvoering van de vrijgestelde activiteiten moet de grondgebruiker hiervan melding maken bij het bevoegd gezag.

Legenda 'Overzicht algemene vrijstelling soorten per provincie', bron: Natuurinclusief.

Bijlage 3. Fotobijlage

L7A
L5
HIERWALT

Bijlage 4.
Geraadpleegde bronnen:
Internet:

https://www.verspreidingsatlas.nl

https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

https://calculator.aerius.nl

http://www.ruimtelijkeplannen.nl

https://pdokviewer.pdok.nl/

https://www.ndff.nl/

https://vogelbescherming.nl
https://sovon.nl
https://ravon.nl

Bijlage 5
Jaarrond beschermde nesten in Gelderland

Vogels met jaarrond beschermde nesten Gelderland

Conform Beleidsregels soortenbescherming Gelderland, art. 5 en bijlage 3

Vogels jaarrond beschermde nesten	
soort	*categorie*
Boomvalk	1
Buizerd	1
Gierzwaluw	1
Grote gele kwikstaart	1
Havik	1
Huismus	1
Kerkuil	1
Oehoe	1
Ooievaar	1
Ransuil	1
Roek	1
Slechtvalk	1
Sperwer	1
Steenuil	1
Wespendief	1
Zwarte wouw	1

Vogels met jaarrond beschermde nesten als onvoldoende alternatieven	
soort	*categorie*
Blauwe reiger	2
Boerenzwaluw	2
Bonte vliegenvanger	2
Boomklever	2
Boomkruiper	2
Bosuil	2
Draaihals	2
Gekraagde roodstaart	2
Glanskop	2
Grauwe vliegenvanger	2
Groene specht	2
Grote bonte specht	2
Grutto	2
Huiszwaluw	2
Ijsvogel	2
Kleine bonte specht	2
Kleine vliegenvanger	2
Kortsnavelboomkruiper	2

(z.o.z. voor vervolg)

vervolg categorie 2 Gelderland	
Kwartel	2
Middelste bonte specht	2
Nachtzwaluw	2
Oeverzwaluw	2
Patrijs	2
Raaf	2
Ruigpootuil	2
Spreeuw	2
Tapuit	2
Torenvalk	2
Tureluur	2
Veldleeuwerik	2
Velduil	2
Wulp	2
Zeearend	2
Zwarte kraai	2
Zwarte mees	2
Zwarte roodstaart	2
Zwarte specht	2

uitleg:

categorie 1:	Jaarrond beschermd nest.
categorie 2:	Jaarrond beschermd nest, tenzij is aangetoond dat er voor de betreffende soort voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten in Gelderland, bron: Natuurinclusief.